

Bava Metzia (Gemara 30a)

ופעמים שאי אתה מתעלם — **and** — **There are times that you may hide,** פעמים שאתה מתעלם — **and there are times that you may not hide.** — **How is this?** — **If [the finder] was a kohen,** והיא בבית הקברות — **and [the lost object] was in a cemetery.** — **For which** of these cases is the verse needed to teach the finder's exemption? — **If you will say for the case in which the finder is a Kohen and [the object] he sights is in a cemetery,** this cannot be, — **for here it is obvious** that he may not retrieve the object. — **This obligation to return a lost object constitutes a positive commandment,** — **whereas this requirement** that a Kohen not expose himself to the tumah of a corpse constitutes both **a negative commandment and a positive commandment;** — **and** — **and** — **the rule in such cases is that a positive commandment cannot come and push aside both a negative commandment and a positive commandment!** — **And, furthermore,** yet another principle dictates that the Kohen should not retrieve the object: — **We do not push aside prohibitory law on account of monetary considerations!**

Bava Metzia (Mishnah 32a)

— **If one found [an animal] in a barn,** — **he is not obligated to retrieve it,** for he should not assume that the animal is lost. — **If, however, he found the animal on public property,** — **he is indeed obligated to retrieve it.** — **If the finder is a Kohen, and [the lost article] he sights was in a cemetery,** — **he should not become tamei** by entering the cemetery to retrieve [the object].

Bava Metzia (9a)

— **Rav Kahana said:** — **Because it is not customary for people to ride in the city;** that is why he does not acquire through riding. — **Rav Ashi asked Rav Kahana:** — **But now,** if you assume this to be true, then **if one lifted a lost money pouch on the Sabbath,** — **since it is not customary for people to lift such a pouch on the Sabbath,** — **is the law also so that he does not acquire it?** Certainly not! — **Rather,** we say that **whatever he has done he has done,** i.e. although he transgressed the laws of the Sabbath when he lifted the pouch, still his act constitutes a *kinyan* and he acquires the pouch. — **Here too,** if someone rides an animal in the city, **what he has done he has done,** i.e. although he violated convention, still his act should constitute a *kinyan* and he should thus acquire the animal.

כהן בבית הקברות

שלחן ערוך (חושן משפט ערב, ב) - היה כהן והבהמה רובצת בין הקברות אינו מטמא לה.

ר"ן (בנמוקי יוסף בבא מציעא ל.) - בשעה דעבר אלאו קיים העשה כמילה בצרעת דהא מתעסק הוא במצות השבה בשעת עקירת הלאו, ואף על פי שלא גמרה מה בכך גם מצות מילה לא נגמרה עד דפרע... דהוא ז"ל סבר דגוף עיקר העשה מתחיל משעת ראיתו.

שאר מפרשים (שם) - יכולים לומר דלא דמיא למילה דמילה כל מה שנעשה בה הוא גוף המצוה עצמה ואם לא גמרה לא נעשית אלא חצי המצוה כמו שאם לא הטיל ציצית אלא בשתי כנפיו וכן בתקיעת שופר אם לא השלים התקיעות, אבל גבי השבת אבדה עיקר גוף המצוה השבה בבית הבעלים שזהו עיקר גוף כוונת המצוה והשאר הוא כעין מכשירי מצוה.

משפט האבידה (עמ' קיח) - יש לעיין בכי האי גונא דהמוצא כהן ונוהג היתר להיכנס לקברי צדיקים ואף דרוב הפוסקים אוסרים... מ"מ יש אומרים דהמיקל אין למחות בידו... והבעלים אינו נכנס אם צריך להשיב לו.

מציאת אבידה מוקצה בשבת

רא"ש (בבא מציעא ט.) - מכאן מוכח דאם מצא ארנקי בשבת דאסור לטלטל אף על פי שהיה ירא שמא יקדמנו אחר, דאם היה מותר היכי מדמי ליה לרכיבה בעיר דאין דרך לעשות אפילו במציאה דהא אפשר בהנהגה, אבל הגבהת ארנקי בשבת דרך לעשות במציאה, אלא שמע מינה דאסור.

שלחן ערוך (אורח חיים רסו, יג) - מצא ארנקי בשבת אסור ליטלו אף על פי שירא פן יקדמנו אחר.

ביאור הלכה (שם) - פן יקדמנו אחר: ועל ידי טלטול ברגל יש להקל.

השבת אבידה מוקצה בשבת

שו"ת חתם סופר (אורח חיים פב) - יש להוכיח איסור [באבידה מוקצה]... איך נדחי איסורא מקמי ממונא כדאמרין גבי כהן בבית הקברות.

שלחן ערוך הרב (ד, מ) - אפילו איסור של דבריהם לא יעשה בשביל ממון חבירו כגון להגביה מעות שמצא בשבת שאין דוחין איסור מפני ממון שנאמר אני ה', כולכם חייבים בכבודי.

פתחי חושן (א, סקכ"ג) - יש להסתפק אם חייב לעמוד שם עד צאת השבת, דאפשר שכיון שבשעת מציאה לא חל עליו חיוב השבה יכול להניחה ולילך לדרכו. ומכל מקום נראה שבמקום שמן הדין אין איסור שבת, אינו רשאי להחמיר על עצמו על חשבון אחרים, וכל שכן במקום שיש חשש ביטול עשה.

משפט האבידה (עמ' קיח) - באופן דשרי לטלטל מוקצה כגון להמתירים טלטול בגופו חייב לעשות כן, וכן אפשר דחייב לקרוא לעכו"ם, ולא דמי לזקן ואינו לפי כבודו דיש אומרים דאינו צריך לומר לאחר... דהתם הוי פטור במצוה מה שאין כן הכא אינו אלא משום איסורא דשבת.

בגוונא דאסור ליטלו אינו חייב לעמוד שם ולהמתין עד מוצאי שבת, וכן לא מצינו באבידה בבית הקברות דיהא מחוייב על כל פנים לשומרו שלא יקחנו אחר לעצמו.

כלי שמלאכתו לאיסור

משפט האבידה (עמ' קכ) - נוטה מו"ר הגרש"ז אויערבך שליט"א דאסור להגביהו לצורך מצות השבה.

שמירת שבת כהלכתה (כ, סקכ"ח) - מאי שנא אם מגביה פטיש לפצח בו אגוזים או שמגביהו לקיים בו המצוה של השבת אבידה, הרי גם כאן עושה נחת רוח לבוראו, ושניהם כלצורך גופו הם נחשבים... וכן מסופק הגרש"ז אויערבך שליט"א.

כתבי מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל (לג) - סוף סוף הבעלים בשביל צורך קטן שרי להם, וגם כאן הוה ליה לגבי המוצא כמו רוצה לעשות בו מצוה, ונב. ע' הלאה שכתבתי דשרי מפני שאם הגביה ודאי מקיים מצוה בדיעבד.

שאר איסורים

משפט האבידה (עמ' קיט) - בצריך להשיב אבידת חבירו על ידי קציצת אילן פירות של הפקר אסור דהא אסור לקצוץ אילן פירות.

משפט האבידה (עמ' קכ) - וכן במצא ספרים ובעליו בחוץ לארץ אין לשולחם לחוץ לארץ... אמנם יש מקילים בזה... דבזמן הזה שכיחי ספרים.

השבת אבידה כהלכה (יא, ג) - המחמיר שלא לטלטל גם במקום שיש עירוב ישער בנפשו כיצד היה נוהג אם האבידה היתה שלו. [ע"ש שזה הוראת הגרש"ז אויערבאך זצ"ל].